

1523.

de vero post Communionem subiunximus dicentes: Quæsumus Domine salutaribus repletis mysteriis, ut Sancti tui Benonis Confessoris, & Pontificis, cujus solemnia celebramus, etiam intercessione adjuvemur, cum simili conclusione. Et ita Missam ipsam ad finem usque cum solitis ceremoniis juxta ordinarium Apostolicum illic debite terminavimus, Indulgentiamque plenariam omnibus Officio hujusmodi tunc assistantibus devote elargiti sumus.

Has literas desuper editas.

Eorumque transumptis credi jubet. Sanctione penale apponit. D. P. An. I. die 31. Maii.

§.10. Præsentes literas in præmissorum testimonium concedentes. Ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, qui in Sanctis suis mirabilis est, ac gloriosus vivit, & regnat benedictus in secula seculorum.

§.11. Ceterum quia difficile foret &c. Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo vigesimotertio, pridie Kalendas Junii, Pontificatus nostri Anno I.

VI.

Contra Christianam fidem susceptam abnegantes, sacramentis abutentes, fortilegiisque, & maleficiis alios lædentes, ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, graviter puniendos.

Adversus Maleficos, & Sortilegos, vide que dixi sup. Constit. I. Innoc. VIII. Summis. Tom. III. Par. III. fol. 191.

HADRIANUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Inquisitori Comensi, dilectæ fili, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Inquisitores Cremonæ pro cedebant contra maleficos, & obediencia diabolo præstiterunt.

§.1. Dudum, uti nobis exponi fecisti, per sel. recor. Julium Papam II. Prædecessorem nostrum, non sine magna tunc animi sui displicentia accepto, quod per quemdam Georgium de Casali, Ordinis Fratrum Prædicatorum Professorem, & in Civitate Cremonensi hæreticæ pravitatis Inquisitorem deputatum in nonnullis Lombardiæ partibus, & præsertim in locis, in quibus dictus Georgius Inquisitor deputatus erat, reperta fuerunt quamplures utriusque sexus personæ, propriæ salutis immemores, & a Fide Catholica deviantes certam sectam facientes; fidem, quam in sacri susceptione baptismi susceperant, abnegantes, sanctam Crucem pedibus conculcantes, & obprobria super eam perpetrantes, Ecclesiasticis, & præsertim Eucharistiæ Sacramentis abutentes, diabolum in suum dominum, & patronum assumentes, eique obedientiam; & reverentiam exhibentes, & suis incantationibus, carminibus, fortilegiis, aliisque nefandis superstitionibus jumenta, & fructus terræ multipliciter lædentes, aliaque quamplurima nefanda, excessus, & crimina eodem diabolo instigante committentes, & perpetrantes, in animarum suarum periculum, divinæ Majestatis offensam, perniciosumque exemplum, & scandalum plurimorum.

§.2. Contra quas cum dictus Georgius

tunc, ut asserbat, in dictis locis suæ Inquisitionis deputatis, prout ipse Georgius incumbere officio, ipse Georgius processisset, nonnulli autem tam clerici, quam laici illarum partium, quærentes plures sapere, quam oportet, præmissa delicta ad ejusdem Georgii Inquisitionis officium non pertinere temere asserentes, præsumentes in populo errores, & scandala seminaverunt, sicque eundem Georgium in populo odiosum reddere, & dicti Georgii officium impedire conati fuerunt, prout etiam tunc impediabant, ita quod propter præmissa, personæ prædictæ delicta hujusmodi perpetranda quotidie inducebantur, in non modicum fidei obprobrium, animarum periculum, & scandalum plurimorum.

§.3. Dicitur Prædecessor volens (ne inquisitionis officii executio quomodolibet retardaretur, & labes hæreticæ pravitatis longe venena diffunderet) providere, dicto Georgio per quosdam suas in forma brevis literas commisit, & mandavit quatenus in locis ejusdem Georgii Inquisitioni deputatis de excessibus hujusmodi cognoscere, & contra quascumque personas, cujuscumque conditionis, & præminentiæ forent, inquisitionis officium exercere, & exequi, ipsasque personas, quas in præmissis culpabiles reperiret, una cum locorum Ordinariorum Vicariis, quatenus voluissent interesse, juxta dictarum personarum demerita corrigere, & punire deberet, secundum modum contra alios hæreticos a jure ex sacris canonibus statutum, contraditores quoscumque per censuram ecclesiasticam, & alia juris opportuna remedia compescendo. Eos vero qui in præmissis, consilium, auxilium, vel favorem præstarent, præfatus Prædecessor noster, eisdem indulgentiis uti & gaudere decrevit, quibus Crucem signati contra alios hæreticos, ex indulto Apostolico eis concessio, tunc gaudebant, & utebantur, prout in dictis literis plenius contineri dicitur.

§.4. Et sicut eadem expositio subjungebat, non solum delicta, & crimina hujusmodi contra Fidem Catholicam, & Christianam religionem, sub jurisdictione Inquisitionis Cremonensis committuntur, & perpetrantur, sed omnibus aliis locis, & Diocæsis sub jurisdictione aliorum Inquisitorum dicti Ordinis Congregationis Lombardiæ, in dies perpetrantur, & committuntur. Et cum eadem sint delicta, eadem profecto provisione, & castigatione eis est earundem literarum tenore providendum. Quare tu, sicut asseris, in Civitate Comensi ubi dictæ pravitatis Inquisitor existis, tanto, quam omnium aliorum distorum Ordinis, & Congregationis hæreticæ pravitatis Inquisitorum ubilibet consistentium, & deputatorum nominibus fecisti nobis humiliter supplicari, ut literas prædictas ad vos extendere, & ampliare, aliasque desuper opportune dignaremur providere.

§.5. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, literas prædictas, cum omnibus in eis contentis clausulis, in omnibus, & per

Julius ergo II Inquisitorem procedere cõta eos iussit.

Hic modo Pontifex iusta de causa, & delata ab Inquisitore Comensi.

Hæc idem omnibus Inquisitoribus mandata.

1523.

1523.

1523.

Aliqui se illis opponunt.

Contrariis derogat.

Transumptis credi jubet. D. P. An. I. die 20. Julii.

per omnia prout in eisdem literis continentur, ad te, & ad alios Ordinis, & Congregationis hujusmodi Inquisitores, tam in præsentiarum deputatos, quam in futurum perpetuis futuris temporibus deputandos, ac si tibi, & cuilibet Inquisitorum dirigerentur, & directæ fuissent, Apostolica auctoritate, tenore præsentium extendimus. Ipsasque literas tibi & illis, ut præmittitur, eisdem auctoritate, & tenore concedimus.

§.6. Non obstantibus illis, quæ idem Julius Prædecessor voluit non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque.

§.7. Et quia difficile foret &c. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Anno Piscatoris die 20. Julii 1522. Pontificatus nostri Anno I.

CLEMENS SEPTIMUS PAPA CCXXI. ANNO DOMINI MDXXXIII.

Die 19. Novembris anno 1523. Universalis Ecclesiæ clavo præficitur Julius Cardinalis Medices, Archiepiscopus Florentinus, & S. R. E. Vice-Cancellarius, appellaturque Clemens VII. Pontificiam Thiarum induit die 26. Mensis ejusdem. Fuit temporibus Caroli V. Imperatoris, & Ferdinandi II. Regis Romanorum, & XIII. Promotionibus XXXIV. creavit Cardinales. Vixit in Pontificatu Annos X. Mens. X. Dies VII. Obiit die 25. Septembris 1534, & sepultus est in Basilica Vaticana, unde sub Paulo III. corpus ejus translatum est ad S. Mariam supra Minervam. Vacavit Sedes dies XVII. (a)

(a) Excluis extremis.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

I.

Canonizatio S. Antonini Archiepiscopi Florentini, professoris Ordinis Fratrum, Prædicatorum S. Dominici, cum institutione suæ festivitatis pro die 2. mensis Maii, ex Constitutione Hadriani VI.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Ationi congruit, & convenit æquitati ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum debitum consequantur effectum.

§.1. Dudum siquidem sel. record. Hadrianus Papa VI. Prædecessor noster pie præmeditans singulos, præsertim a qua regenerationis renatos populos Propheta docente misericordias Domini in æternum cantare decere, magna que profecto, & mirabilia esse opera misericordiæ, quibus Salvator noster Iesus Christus in salutem generis humani miserationis hujus largissime sese effundere dignatus fuerat, quæ si ab initio creati hominis recensenda forent, nullæ humanæ linguæ ad id sufficere poterant, quia inenarrabile illud erat, quod cum Deus ipse hominem creasset ad imaginem, & similitudinem suam, illi ut felicitatis æternæ participes fieri, & in cœlesti patria illa consortiis Angelorum adscribi posset benigne concesserat, si data sibi divinitus legis non contempsisset imperium, neque tamen ipsum legis hujusmodi transgressorem factum passa erat divina clementia penitus interire, quinimmo congruentes exhibere medicinas dignata extiterat, quibus a lege Domini aberrans in certam salutis semitam perduceretur, Angelos destinando, qui ei divinam patefacerent voluntatem, ipsumque iusta suaderent, & ad implendum divina mandata opportune adjuverent.

§.2. Mittendo etiam Patriarchas gratiæ suæ spiritu repletos, qui exemplo sui totum humanum genus instruerent ad salutem.

§.3. Necnon Prophetas, qui Spiritu Sancto illuminati omnibus non præsentia solum beneficia commemorarent, sed futura etiam prædicarent.

§.4. Illud vero erat maximum, & cui nullum aliud miserationis opus comparari poterat, quod ipse Dei Filius in persona sua, naturam nostræ mortalitatis assumere, ac ea mysteria, quæ passione, & morte sua per Sanctorum Prophetarum ora prædicata, & annunciata fuerant, adimplere, ac per passionem, & mortem suam hujusmodi, nos a perpetua morte liberare dignatus fuerat.

§.5. Cumque prædecessor ipse tot gratiis, & beneficiis invitatus, ac provocatus, nihil studiosius curare, ac efficere quam ejus voluntati, ac mandatis parere, atque obedire deberet, ipsique in illis qui sibi propter vitæ integritatem, ac sanctimoniam dilecti fuerant, & per quos diversa, & magna miracula ostendebat, sanctissimum

Procerum.

Angelos Deus pro salute hominum destinauit.

Patriarchas postea misit.

Prophetas etiam.

Filius deinde Proprium.

Leo igitur agnoscentis ipsius Dei nomen glorificari, dum eus Sancti venerantur in terris.

1523.

simum nomen suum glorificari, ipsosque Cathalogo Sanctorum adscribi, & ab universali Ecclesia claris honorum, ac laudum praconis honorari mandaret, sicut etiam ipsa sancta Mater Christi Salvatoris nostri hujusmodi sponfa praedecessorem ipsum docebat, ut fidelium animas superna ac caelesti beatitudine fruenter, debita reverentia prosequeretur, quos dum in humanis adhuc agerent, ipsi Deo acceptos, post autem ab hoc saeculo migrationem in Beatorum numero collocatos, & aggregatos esse intelligebat, dum fidelibus aliquo calamitatis genere oppressis, ac eorum suffragia implorantibus, divina omnipotentia in eorumdem coelestis beatitudinis testimonium, miraculose subvenire dignabatur, superna quoque patria illa Jerusalem ita omnium electorum salutatione letabatur, ut quorum praestantiora erant merita pro illorum uberioribus praemiis, copiosiora etiam gaudia percipiebat, quod in excessu mentis suae positus Ilias Propheta sensisse videbatur, cum diceret: Exulta, & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui Sanctus.

§.6. Praedecessor igitur ipse dicendum putavit. Exultent omnes Angelorum Chori, qui de evacuatorum sedium repletionem solliciti, humiles corde, ac bonis, & sanctis operibus praecellentes, per virtutum gradus, in beatas illas mansiones, unde superbi corruebant Spiritus, perducere gaudent. Exultent quoque animae iustorum, qui Christi vestigia sequuti, vite hujus stipendiis emeriti, ac mundi illecebris omnibus superatis coelesti regno tandem perfrui meruerunt, & etiam tunc numerosiore coelestium civium populo latarentur. Exultet universum coelum laudibus, resulet terra gaudiis cum sanctorum editio letitiam habeat plurimarum. Siquidem fidei zelus exigebat, ac iustitiae pietas postulabat, ut quod pro salute plurimorum gerebatur, communibus ubique gaudiis, & plausibus celebraretur. Praecipue vero praedecessor ipse etiam putavit exultare debere Pontificum beatorum coetum, & sacram illam Doctorum concionem, inter quos sanctus Antoninus postquam ex hac lacrymarum valle ad coelestem illam, quae sursum est Jerusalem (vocante ipsum Domino) migraverat, tamquam novum sydus gloriosum micabat, & fulgebat. Cumque ejusdem Antonini Archiepiscopi Florentini ex Civitate Florentiae oriundi Ordinis Praedicatorum vite excellentia, casti mores, fructuosa praedicatio, ac sanctissimorum operum perpetua coruscatio toti fere Orbi nota esset, & ab omnibus praedicaretur. Nos tunc in minoribus constituti, & tituli Sancti Laurentii in Damaso tunc Sanctae Mariae in Dominica Diaconus, qui ex concessione Apostolicae Ecclesiae Florentinae praesentem dignoscabamur, & dilectus filius noster tunc ipsius praedecessoris, Thomas tit. Sancti Sixti tunc Ordinis Praedicatorum Generalis Magister, Presbyteri Cardinales, ac tunc Priores libertatis, & vexillifer iustitiae po-

Ideo S. Antoninum Cathalogo SS. acribere cogitavit, sicut apud eum pro Canonizatione ubi tunc fuerat.

puli Florentini, necnon Archidiaconus, & dilecti filii, Capitulum Ecclesiae Florentinae, considerantes ipsius Antonini Archiepiscopi vite sanctimoniam, quotve, & quibus miraculis tam in vita, quam post mortem claruerat, & in dies clarebat, desiderantesque ipsum juxta morem, & ritum Sanctae Romanae Ecclesiae Canonizationis dignitate praefulgere, ac Sanctorum numero, & Cathalogo aggregari, pie memoriae Leoni Papae X. secundum carnem fratri patrueli, etiam praedecessori nostro in dicta Ecclesia Florentina tunc existenti, Missa pontificali, & aliis peractis solemniter humiliter supplicarunt, ut gloriosae memoriae dicti Antonini Archiepiscopi Canonizationi intendere dignaretur.

§.7. Idem Leo Praedecessor eorum pio desiderio annuere volens, dilectis filiis Magistro Jacobo Symoneta, & Guillermo Casadoro, nostris tunc ipsius Leonis praedecessoris Capellanis, & Casuarum Palatii Apostolici Auditoribus commiserat, ut ipsi, & quilibet eorum de sanctitate vite, ceterisque virtutibus, & miraculis ejusdem Antonini Archiepiscopi se diligenter informarent, & habita super his informatione materia ipsi Leoni praedecessori in Consistorio suo secreto fideliter referrent, ut de fructum suorum consilio, ad omnipotentis Dei laudem efficere posset, quae sanctorum Patrum dogmata, & sanctorum Canonum institutiones, necnon iustitia & Christiana caritas postularet, atque requireret. Cumque Auditores praefati ad inquisitionem praemissorum procedentes, articulis, & interrogatoriis datis, ac citatione legitima praecedente, sexaginta duos testes coram eis productos recepissent, eosque pravo iuramento examinassent, idem Leo praedecessor ex dicta Civitate Florentiae ad Almam Urbem, & Romanam Curiam redire proposuisset, dilectos filios Joannem Mariam Abbatem Monasterii Vallis Umbrosae Fesulanae Diocesis, & Antonium Sacramentorum Canonicum dictae Ecclesiae Florentinae, ac Leonardum de Guasconibus tunc Vicarium Episcopi Fesulani in spiritualibus generalem, dictorum Auditorum loco in causa Canonizationis hujusmodi subrogaverat, eisque commiserat, & mandaverat, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum ad ulteriorem praemissorum inquisitionem procederent, ac testes reciperent, eorumque attestaciones, ac depositiones, & omnia alia acta in scriptis fideliter redacta, sub eorum sigillo clausa, ad ipsum Leonem praedecessorem remitterent.

§.8. Ipsique subrogati in causa inquisitionis hujusmodi ad ulteriora procedentes, quadraginta octo testibus coram eis productis, juratis, & examinatis, ac processu desuper formato, & absoluto, illum sub eorum sigillis clausum, ad eundem Leonem praedecessorem remiserunt, & successively nonnullis aliis testibus tam per praefatum Vicarium, quam nonnullis aliis Notarios ad procuratoris fidelis, Civitatis Florentinae instantiam examinatis, & eorum attestaciones

Ideo processum desuper fieri commisit.

Et Commissarii processum absolventes, & Leonem transmiserunt.

1523.

stationibus etiam sub sigillo clausis, ad eodem Auditores remisit, & de eorum mandato per Notarium causa in registro insertis, praefatus Jacobus praesente eodem Guillermo die nona mensis Decembris, anni millesimi quingentesimi sextidecimi, omnia & singula in hujusmodi Canonizationis causa, tam coram eis, quam dictis subrogatis, & Notariis acta, deducta, & probata, plene, fideliter, & diligenter eidem Leoni Praedecessori, & Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, in Consistorio suo secreto retulerat.

Leo praedecessor eosdem processum tribus Cardinalibus iterum examinandos dedit.

§.9. Qua relatione facta idem Leo Praedecessor eam volens adhibere diligentiam, & gravitatem, quam rei magnitudo postulabat, processum in ipsius Canonizationis negotio factos venerabili fratri nostro tunc suo, Bernardino Ostien. tunc Sabin. Episcopo, & tunc in humanis agentibus bonem. Leonardo tit. S. Petri ad Vincula Presbytero, & Bernardo S. Mariae in Porticu Diacono Cardinalibus, per eos denuo diligenter examinandos in dicto Consistorio secreto, viva vocis oraculo commiserat. Cumque idem Leo Praedecessor praefatum Bernardum Cardinalem ad carissimum in Christo filium nostrum tunc suum Franciscum Francorum Regem Christianissimum Legatum a latere suo destinasset, in eius locum dilectum filium nostrum tunc suum Innocentium S. Mariae in Dominica Diaconum Cardinalem subrogaverat.

Et successives eorum veritas in Consistorio Papae fuit.

§.10. Ipsique Bernardinus, ac Leonardus, & Innocentius Cardinales in causa Canonizationis hujusmodi rite procedentes, ac dicto processu una cum Auditoribus, & Abbate praefatis, necnon dilecto filio Melchiorre Baldastino Juris utriusque Doctore nostra, tunc ipsius Leonis Praedecessoris Aula Consistorialis Advocato, iteratis vicibus diligenter examinatis, & causa hujusmodi mature discussa, primo per Bernardinum Episcopum die tertiadecima Junii anni millesimi quingentesimi decimionni, in uno multis, & magnis in vita, deinde in alio Consistorio secretis per Leonardum Cardinalem praefatum post mortem ipsius Antonini Archiepiscopi miraculis fideliter relatis, eodem Innocentio Cardinale praesente, & relationem per ipsos factam comprobante. Et si ex eorumdem Cardinalium relationibus de vite sanctimonia, & humilitate, aliisque virtutibus, & miraculis ejusdem Antonini Archiepiscopi plenissime constaret, quam plurimis tamen fide dignis testibus se offerentibus, ac super eisdem miraculis deponere volentibus.

Idem tamen Leo, alios testes desuper recipi & examinari iussit.

§.11. Idem Leo Praedecessor die vigesima quinta mensis Januarii anni millesimi quingentesimi, vigesimo eisdem Jacobo, & Guillermo Auditoribus, etiam commiserat, & mandaverat, ut per se, vel alium, seu alios tam in dicta Urbe, quam extra eam, & ad partes ad aliorum testium receptionem, & illorum examinationem procederent, & deinde in dicto Consistorio secreto referrent, ipsique Jacobus, & Guillelmus Auditores dilectos filios venerabilium Fratrum

nostrorum tunc ipsius Leonis Praedecessoris Archiepiscopi Senen., & Pistorien. ac ejusdem Fesulan. Episcopatum Vicarios in spiritualibus generales, ac praefatum Antonium Sacramentorum Canonicum juxta tenorem commissionis eis factae subdelegarent, eisque, & eorum quilibet mandaverant, ut super miraculis in vita, & post mortem per ipsum Antonium Archiepiscopum factis testes reciperent, & pravo iuramento diligenter examinarent, eorumque dicta, & attestaciones in scriptis redigerent, & cuncta sub eorum sigillis clausa ad eos remitterent. Cujus commissionis vigore dilectus filius Ludovicus de Adimaris praefati Episcopi Fesulan. Vicarius in spiritualibus generalis, in causa Canonizationis hujusmodi rite procedens, super eisdem miraculis, centum quinquaginta & uno testibus coram eo adhibito fidei procuratore hujusmodi deductis, juratis, & fideliter examinatis, eorumque dictis in scriptis redactis, processum per eum absolutum, & suo sigillo clausum ad eosdem Jacobum, & Guillelmum Auditores, per proprium Nuncium remisit.

§.12. Ipsaque processu per eosdem Auditores recepto, & aperto, ac diligenter examinato, & facta per eos super illum in secreto Consistorio fidei relatione, idem Leo Praedecessor ipsius ultimi processum examen commiserat eisdem Bernardino Episcopo, & Innocentio Cardinali ac dilecto filio nostro, tunc ipsius Leonis Praedecessoris Achilli tit. Sanctae Mariae Transiberim Presbytero Cardinali, quem ipse Leo Praedecessor loco ejusdem Leonardi Cardinalis vita sancti in hujusmodi causa subrogaverat, ipsique omnibus processibus per eosdem Bernardinum, & Achillem, ac Innocentium Cardinales de novo diligenter examinatis, facta per eos plena, & fidei relatione, ac scrutatis eorumdem Cardinalium votis, in eadem sententiam conveniunt, & Antonium Archiepiscopum ipsius canonizandum censuerunt. Deinde alio tempore, videlicet die quartadecima mensis Decembris anni millesimi quingentesimi vigesimo, servatis votis omnium, & singulorum Cardinalium, qui numero trigintasetem tunc in secreto Consistorio aderant, una & eadem omnium sententia fuerat, ipsum videlicet Antonium Archiepiscopum canonizandum fore.

Visique processu Auditorum Rotae illud de novo in Consistorio retulerunt, & Leo alius regularis revisorem ultimum processum commisit, cujus relatione habita bis, Sancti Antonini canonizandum esse censuit de voto Cardinalium.

§.13. Quibus peractis idem Leo Praedecessor in Vigilia Pentecostes anni millesimi quingentesimi vigesimo primi, publicum Consistorium pro sexta Feria post festum ipsius Pentecostes indixerat, & teneri mandaverat, in quo idem Melchior publicam Orationem de vita, sanctitate, moribus, ac virtutibus ipsius Antonini Archiepiscopi, necnon miraculis in vita, & post mortem factis, & in processibus hujusmodi contentis, atque probatis, ut ea in secretis Consistoriis relata Praelatis Curiae, ac Curialibus omnibus innotescerent, habiturus erat.

Et publicum Consistorium pro absolvenda Canonizatione indixit.

§.14. Sed cum ante dictam sextam Feriam febre correptus fuisset, Consistorium illud

Sed morte praevocatus fuit.

Hadrian. VI. ad Pontificatum assumptus, peste in Urbe faviente, Canonizationis absolutionem dicitur.

Ea postea cessante S. Antoninum canonizandum esse dicitur.

Et pauca ex multis eius miraculis recenseri iussit, quae hi infirmitur.

Virginitatem infans vovit, & conservavit.

illud praefata sexta Feria teneri non potuerat. Deinde impedimentis, ac postremo obitu ejusdem Leonis Praedecessoris supervenientibus, in Canonizationis hujusmodi negotio ulterius processum non fuerat.

§.15. Idem Adrianus Praedecessor post ipsius Leonis Praedecessoris obitum, divina favente clementia, ad summi Apostolatus apicem assumptus fuerat, cum ad dictam Urbem Domino concedente pervenisset, & a nobis tunc in minoribus constitutis, ut praefertur, ac Thoma Sancti Sixti praefato, ut venerabile Fratre nostro, tunc ipsius Adriani Praedecessoris, Nicolao Episcopo Cardinali de Flisco dicti Ordinis Praedicatorum Protectore, ac eisdem Prioribus libertatis, & vexillifero justitiae populi Florentini requisitus fuisset, ut ad ulteriorem ejusdem Canonizationis expeditionem procedere dignaretur. Etsi omnino ipse Adrianus Praedecessor id facere intenderet, peste tamen in dicta Urbe tunc ultra modum faviente, id ipsum aliquantulum differre coactus fuerat.

§.16. Postmodum vero cum peste ipsa per Dei misericordiam cessasset, ipse Adrianus Praedecessor Christiani gregis universalem curam gerens, pro debito Pastoralis officii, militantem Ecclesiam caelesti ac triumphanti sponso illius conformare, & pro ejus edificationis implemento omnibus diligenter examinatis, ac mature discussis, ipsum beatum Antoninum in Catalogo Sanctorum referendum esse dicit.

§.17. De ejus quidem Antonini Archiepiscopi origine, vita, moribus, & fama omissis in praesentiarum miraculis praemultitudine illorum, quae libello quodam impresso ex ipso Canonizationis processu per causae procuratorem fideliter excepta, & per ipsum fideliter revisa, atque collata continentur, aliqua ex multis ipse Adrianus Praedecessor duxit recensenda.

§.18. Antoninus igitur ipse Beatus in Civitate Floren. quae inter cunctas Italiae Civitates cum multis aliis virtutibus, & dotibus, urbes insignes, & praecelaras facientibus, tum maxime pietate, ac religione semper floruerat, e Nicolao, & Thoma, sub timore Domini, pie, & caste viventibus, tanquam, ex bona arbore bonum fructum faciente ortus, & ab eis bene, & pudice educatus, cum primum per atatem Deum sibi cognoscere licuerat, eligens ei soli servire, ac mundi pompis omnibus renuntiare velle, sese ipsi Deo in totum dicaverat, ac in oratorio horti sancti Michaelis dictae Civitatis ante imaginem Crucifixi, humiles ac devotas preces porrexit, ut virginitatem, quam illi voverat, usque ad ultimum vitae spiritum illius dono, & gratia conservare posset. Imitaturus enim Christum ipsum, quem de Virgine natum, virginitatem perpetuo conservasse constat, & secreta Dei contemplaturus, nullum gratius donum petere, atque impetrare potuisset. Virginitatem namque ferventi, tantum dabatur propius arcana, & caelestia contemplari, ac divinarum re-

rum veritatem cognoscere, quantum ea virtus secretior erat, & a terrenis foribus, omnique corporis contagione, & foeditate longius abest. Deus qui scrutator est cordium, sinceram pueri mentem, purumque animum introspicens, humilem, ac sanctam ejus orationem exaudiverat, eumque inter illos commendandum elegerat, quos in Apocalypsi praeviderat Joannem sequentes Agnum quocumque iret, cantantes canticum novum ante thronum Dei, quod soli modulantur, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, & labem carnis, atque immunditiam omnem execrati, amicum tur stolis albis, & corona immortalis gloriae decorantur.

§.19. Puer igitur ipse a Deo electus, crebris jejuniis continua ad Deum praemeditatione, frequentibus circa orationem, & studia vigiliis, etiam illud modicum atatis calorem extinguebat.

§.20. Cumque tertiumdecimum attigisset annum, ut humanis illecebris posthabitis, atque contemptis, soli Deo, ejusque mandatis servire, ac penitus vacare posset, Religionem sancti Dominici, quae per ardua tendit, ingredi statuerat, & die quadam devotionis fervore accessus ad domum ejusdem sancti Dominici de Fesulis, dicti Ordinis pergens, a Priore dictae domus habitum per Fratres dicti Ordinis gestari solum sibi exhiberi magna cum humilitate petierat. Prior ipse, quem pueri tenerior atas, & religionis austeritas ad habitum illum ipsi negandum, ejus vero fervor ac devotio ad exhibendum inducebat, secum ipse cogitando, quonam modo praematurum pueri desiderium differre posset, eum interrogaverat, quibus studiis vacaret, qui cum respondiisset, se decretorum lectioni operam dare, tunc Prior modum invenisse ratus, quo interponerentur anni donec maturior illi atas accederet, dixerat non folere canonis habitum dicti Ordinis exhiberi, nisi toto decretorum libro memoriae commendato.

§.21. Quibus verbis fide adhibita, innocens, simplexque ut columba puer a Priore discedens, & Domum paternam repetens, decretorum lectioni totis viribus incumbere, ac vacare coeperat, adeoque sedula lectione, ac assidua oratione profecerat, ut cum sapiente merito dicere posset, Optavi, & datus est mihi sensus. Illuminatus enim ab eo, qui illuminat omnem sensum, & qui lux, via, & veritas est, ejusdem anni spatio decretum integrum memoriae mandaverat, quod propter sui magnitudinem tam brevi temporis spatio a quoquam vix legi posset.

§.22. Quo peracto, letus, & alacer, quasi ad victoriae suae palmam accipiendam properans, Fesulas redierat, ac Priori asserens se integrum decretorum librum mandasse memoriae, dictum habitum, qui librum hujusmodi memoriae mandassent, dari solum, magna instantia postulaverat. Prior secum considerans quam essent mirabilia opera Dei, accitis Patribus ipsius do-

Jejuniaque & studia frequentavit.

Religionem S. Dominici anno suae aetatis 13. ingressi petit.

Sed repulsus ad domum paternam rediit, & anni spatio, integrum decretorum librum memoriae mandavit.

Postea habitum Religionis suscepit.

mus,

In qua multum profecit, & reformavit.

Orationibus, vigiliis, jejunisque, & praedicationibus incubabat.

Eugen. ideo IV. Archiepiscopus Florentinum eum, quamvis relictum creavit.

mus, factoque memoriae periculo, illis rei miraculo stupentibus, ac inter se dicentibus. Quis putas puer iste erit, de illorum unanimi consensu, eidem Antonino ipsum genibus flexis humiliter petenti, cum benedictione Domini exhibuerat.

§.23. In quo per quadragintaquatuor annos, tanta humilitate, ac vitae sanctimonia perseveraverat, talentum sibi a Domino creditum, non sudario alligans, aut terra infodiens, sed ut providus dispensator in communem utilitatem convertens, ut qui ejus innocentiam, & puritatem noverant, dicere soliti fuerant, sibi videri quod in eo Adam non peccasset, adeoque ipsius Religionis servator fuerat, ut omnium fratrum oculos in se tanquam lucidissimum exemplar, ac rectissimam normam converteret, ipsique fratres eum tunc aetate juvenem aliorum regimini praeposuerant, invitumque coegerant, ut domorum dicti Ordinis Italiae gubernacula susciperet, ac officium generalis Vicariatus Congregationis Tusciae regularis observantiae exerceret. In quo ita se laudabiliter gesserat, ac tantam animi, & corporis humilitatem ostenderat, non solum doctrina, paternisque monitionibus (ut officium illud praelationis exigebat) subditos regens, atque instruens, sed corporali etiam servitio, & proprio servili ministerio utens, ut verus Christi miles, ejusque Sanctorum operum imitator ab omnibus judicaretur, & in eo Dominicum istud verbum videretur impletum. Qui major est vestrum, sit ipse minister vester. Nonnullas dicti Ordinis domos, in quibus regularis observantia relaxata fuerat, visitando eas, ad veram, & sanctam regularem observantiam reducerat.

§.24. Et ut se omnibus exemplar praeberet, ultra continuos animi, & corporis labores, ac praeter assiduas in orationibus, studiisque vigiliis, a carnis esu quasi semper abstinerat. Cilicium nunquam dimiserat, ac ferreo super nudam carnem cingulo cinctus, nudam terram seu ligneas tabulas pro lecto habuerat, donec ad senectutis annos pervenerat, tunc enim strato ex paleis, uti coeperat, jejuniis, aliisque corporis macerationibus supra tenues corpufculi vires continue poenitentiam agens, horas fere omnes diei, ac noctis, ad arcana Dei contemplanda, ac verbum ejus evangelizandum, & ea scribendum, quae ad communem utilitatem, & Christianam Religionem pertinent, sedulo, ac jugiter impendebat, nec solum viva voce praedicando tunc viventibus, sed & posteris plurima librorum optimorum, tum in sacris literis, tum in naturalibus, tum maxime in moralibus scientiis monumenta utilissima relinquendo, prodesse studuerat.

§.25. Quarum tam grandium, atque adeo insignium virtutum fama permotus pia memoriae Eugenius Papa Quartus etiam Praedecessor noster, Ecclesiae Floren. tunc Pastore carenti de persona ejus praeter omnem spem praeviderat, ipsumque illi praefecerat in Archiepiscopum, & Pastorem.

Quod cum tibi nunciatum fuisset, haudquam hujusmodi nuncio latatus fuerat, sed ut omni humilitate plenus tale onus humeris suis impar judicaverat, ac statim cogitare ceperat, quo pacto posset illo absolvi, ac liberari. Suis igitur, & amicorum literis eidem Pontifici supplicare non desiterat, ut se in minoribus inter confratres suos relinquere, ac dictae Ecclesiae de persona alterius, qui tanta dignitati magis idoneus esset futurus, providere dignaretur. Cogitaverat autem Sardiniam petere, ac ibi tantisper delitescere, donec alius eidem Ecclesiae praeficeretur, sed ut dici consuevit, Homo cogitat, & proponit, Deus autem disponit. Nam quanto magis reluctabatur, ne Archiepiscopalis dignitatis onus sibi imponeretur, tanto magis operabatur Deus, ne alius quam ipse Archiepiscopus crearetur. Siquidem ipsi Ecclesiae, & Civitati Floren. pariter consulere volens, tum ipsum Eugenium Papam, tum etiam Cosmum Medicem, qui tunc temporis in ipsa Civitate ingenio, opibus, & auctoritate ceteris praefabatur, ac inter egregias animi dotes, atque virtutes Religionem in primis colebat, inspiraverat, ut hominem partim precum blanditiis, partim censurarum timore compellerent ad consentiendum provisioni de se factae, qui cum illam Dei voluntatem esse agnosceret, ne illi contumacius velle resistere videretur, obedientia jugo collum submiserat, ac Pontificis mandatis, & Cosmi precibus (uti par erat) paruerat, & obtemperaverat, ac non solum ipsi Ecclesiae, sed etiam universae Civitati Floren. illiusque populo, & gregi sibi commisso ita utiliter praefecerat, ut inde omnes intelligerent ipsum divino potius, quam humano consilio ipsi Ecclesiae pro illius populi salute in Archiepiscopum praefectum fuisse.

§.26. Nam secum ipse reputans ad hujusmodi dignitates vocatos non luxui, ac deliciis deditos esse oportere, sed omnibus, & praesertim subditis, frugalitatis, ac virtutis exemplar esse debere, nihil prorsus de illo tenui, ac simplici victu, quo per quadragintaquatuor annos in Religione usus fuerat, immutaverat, ipsamque paupertatem, quam veluti sponsam charissimam, semper dilexerat, constantissime retinuerat, etiam semper aliquid de necessariis usibus suis detrahens, ut largior erga pauperes, ac liberalior esse posset. Octo familiaribus, inter quos unus erat Religiosus utens, qui pro Archiepiscopatus negotiis vix sufficere poterant, charitatis, & misericordiae operibus semper intentus. Nam ut hospitale, quod pauperum verecundorum dicitur, in dicta Civitate, in eoque confraternitas pro illius regimine institueretur, praefato Cosmo viro pientissimo plurimum adjuvante auctor fuerat, solent enim ipsius confraternitatis confratres egestate oppressis, seu mendicare erubescitibus uberes, copiosasque elemosynas largiri. Et ut ipse beatus Antoninus omnia misericordiae opera praefaret, infirmos, ac etiam peste laborantes visitabat, illisque non solum de spiritualibus, sed etiam

Opera pietatis successive ipse exercuit in Archiepiscopatu.

etiam de temporalibus cibis, & medicinis opportunis providebat, illisque interdum sibi paratos cibos, cum aliter prandere non posset, inaudita charitate largiebatur, nudos etiam propria quandoque tunica, cum jam omnia erogasset, vestiebat. Cumque omnes mensa sua Archiepiscopalis fructus, redditus, atque proventus in pauperum alimoniam, virginum dotes, atque Hospitalium sustentationem, aliosque pios usus erogasset, ac pro temporum angustiis esset pauperum copia, & nihil aliud superesset unde pauperibus ipsis, & indigentibus subveniri posset, a praefato Eugenio, & recolenda memoria Nicolao Quinto, ac Callisto Tertio, & Pio Secundo Roman. Pontificibus similiter Praedecessoribus nostris, quibus ob vite sanctitatem carus erat, non parvas pecuniarum summas in hujusmodi pios usus convertendas recipiebat, easque pauperibus ipsis distribuere. Denique nullum caritatis & misericordiae genus erga carceratos, viduas, & pupillos omittebat, memor scilicet verbi Pauli Apostoli dicentis. Et si habuerit omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuerit, nihil sum. In administranda iustitia, nullus iudicium eo tempore illi comparari poterat, ita ut praefatus Nicolaus Praedecessor appellationes, quas a suis sententiis ad Sedem Apostolicam deferri contingeret, nulli alteri committi, sed ad eum ipsum examinandas remitti mandabat, ratus hominem ab omni odio, amicitia, prece, precio, aliisque omnibus, quae iudicantium animos in sententiis distandis perturbare, ac pervertere solent, penitus alienum esse. Causas omnes ad eum delatas concordia componere, aut celeri sententia definire studebat. Cuius iudicio fere omnes propterea acquiescebant, quia id ab ore sanctissimi viri, Deo sic inspirante, procedere existimarent. In corrigendis vitiis, emendandisque delictis ingenti utebatur severitate, ita tamen, ut in eo misericordia cum iustitia conjuncta esse videretur. Fidei, & ecclesiasticae libertatis defensorem se praebat acerrimum, nec ullius minas formidabat. Cumque olim cives quidam Florentini insolentiores illi voluntatibus ipsorum se opponenti minati fuissent, ita responderat, ut ostenderet nihil sibi ex bonis terrestribus adimi posse, quo valde tristaretur, & se Ecclesia sua spoliatum libenter ad Religionem & fratres suos rediturum fore, qui leti, ac libentes eum variis curarum oneribus levatum exciperent. Clerum reformaverat, ac Populum correxerat, pravosque civitatis mores emendaverat, ludos omnes prohibitos, atque damnatos sublulerat, superfluos mulierum ornatus restrinxerat, ac fere omnium cordibus devotionem spiritualem infixerat, quandoque franco, quandoque vero calcaribus pro animarum, & temporum qualitate utens, ut semotis seditionibus sub Dei timore, & caritatis zelo viverent, & in sancta Religione perseverarent.

§.27. Quibus animi virtutibus in dicto

Ordine quadragintaquatuor, in Archiepiscopatu vero tredecim annos continue, absque non solum culpa, sed etiam culpa suspicione usus, cum annum septuagesimum ageret, quod saepius praedixerat, susceptis de more summa cum devotione Ecclesiae sacramentis, bonis omnibus (si qua tunc illi remanserant) inter pauperes Christi distributis, cum lacrymis imagine Crucifixi amplexa, ac saepius iis repetitis verbis. Servire Deo regnare est, ac sancta & immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferram nescio: hilari, atque lato animo coram suis caris religiosis fratribus, orantibus, & flentibus, sexto nonas Maii, anni millesimi quadringentesimi quinquagesimi noni, ita immaculatam animam reddiderat Creatori, ut cum Apostolo dicere posset. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona iustitiae.

§.28. Postridie praefatus Pius Praedecessor, cum viri sanctitatem jam pridem cognitam haberet, Florentiam ingressus, omnibus Christifidelibus ejus corpus, antequam sepulchro conderetur, visitantibus, indulgentiam septem annorum, & totidem quadragenarum concesserat. Ex quo tanta non solum ipsius Civitatis, sed etiam circumvicinorum locorum multitudo confluerat, ut ejus corpus per octo dies sepulchro tradi non potuisset, omnibus id videre, atque osculari volentibus, multique infirmis ejus intercessione sanitatem a Deo implorantibus, eamque miraculose consecutus: qui licet ex sanctis operibus suis beatus & sanctus ab omnibus ejus vitam inuentibus, aut famam integerrimam audientibus, certissime crederetur, eam tamen opinionem auxerat manifesta & oculata visio Dominica cuidam Tuccio Monaco Monasterii Cistelli Floren. Cisterciens. Ordinis in Civitate ipsa Floren. & Constantio de Fabriano, tam sanctitate vite claro, quam scientia, & doctrina in dicto Praedicatorum Ordine professori, in Civitate Aesculana oblata. Quorum uterque eadem noctis hora, qua dictus beatus Antoninus ad Dominum transivit, ejus animam ab Angelis in coelum visibiliter portari viderant. Eamdemque opinionem, fidemque postea confirmabat magna, & innumera miraculorum multitudo, quae omnipotens Deus ipsius B. Antonini inter caelestes beatorum choros recepti meritis, tam dum in hac misera luce vixerat, quam vita functus, post mortem ipsam mundo manifestaverat. Siquidem ejus invocato nomine demoniaci a malis spiritibus liberati: diversorum morborum generibus oppressi, & a medicis omnino destituti, ac mortui, & pro mortuis utique habitus revixerant, ac pristina sanitati restituti, surdi auditum, muti loquelam, contracti motum liberum, caeci lumen recuperaverant: ejusque sanctitatis non modica ipsi Adriano Praedecessori, & toti populo testimonium perhibere poterant verba, quibus vivente adhuc ipso beato Antistite Antonino idem Nicolaus Praedecessor

Et miraculis postea claruit.

cessor in Canonizatione sancti Bernardini de Senis per eum facta usus fuerat: afferendo non minus ad Dei laudem Antoninum vivum, quam Bernardinum mortuum inter sanctos referendum putare.

Idem Adrianus VI. de praedictis Deo gratias egit, & triduum orationis, & jejunia indicavit.

§.29. Quibus & aliis multis, quae per eundem Adrianum Praedecessorem referri poterant, jure, ac merito Praedecessor ipse Adrianus ad ipsius Beati Antonini venerationem inducebatur. Egitque omnipotenti Deo quantas potuit gratias, quod Praedecessorem Adrianum ipsum dignum reddiderat per quem Canonizatio ipsa celebraretur. Cumque praeter magna & multiplicia hujus Beati Antonini merita, & mirabilia signa per divinam potentiam ad ejus intercessionem mortalibus ostensa, quae in libellum, ut praefatur a diligenti, & fidei Procuratore cause ex processu, & testimonio distis, redacta & impressa, adeo multa essent, & probatissima, & vera, ut per se Adrianum Praedecessorem hujusmodi ad Canonizationem eandem faciendam facile persuadere possent, sciretque ipse Adrianus Praedecessor nihil nunquam fere ab omnibus Regibus, & Principibus Christianis, etiam a clara memoria Maximiliano in Imperatorem electo tunc in humanis agente, majore instantia a praefato Leone, & ab eodem Adriano Praedecessoribus postulatam, ac prope flagitatum fuisse, durum, & quodammodo impium ipse Adrianus Praedecessor arbitratus fuerat, eos tam pio ac devoto desiderio suo diutius frustrari. Ne igitur ipse Adrianus Praedecessor tam praefatis Principibus pie supplicatibus, ac Spiritui sancto resistere videretur, qui per os Prophetae laudare Deum in Sanctis suis jubet, Consistorium publicum habuerat, in quo cum pro ulteriori executione, praefatus Melchior Advocatus omnia de ipsius beati viri vita, moribus, & miraculis copiose percussisset, ipsique Adriano Praedecessori pro eorumdem Regum, Ducum, Principum, ac plurimorum Praelatorum, Episcoporum, Capitulorum, ac Religionum humiliter supplicasset, ut ad ejusdem Canonizationem, matura deliberatione praehabita, procedere dignaretur. Idem Adrianus Praedecessor de relatis coram eo in primis humiliter Deo gratias agens, magna multitudine affante, in triduum orationes, jejuniaque indicit, ut Deus omnipotens ipsi Hadriano Praedecessori quod factum optimum in hac re foret, ostendere dignaretur, nec pateretur militantem Ecclesiam suam errare, qui se triumphanti conformate consueverat.

Postea convocatis in Consistorio Praelatis, & processibus repetitis, fuit dictum quod canonizandus est S. Antoninus.

§.30. Triduo deinde elapso, omnes, qui in Romana Curia erant, Praelatos jussit in suo secreto Consistorio convenire, qui processibus super ipsius beati Antonini vita, moribus, fama, & miraculis editis per ipsum Melchiorum Advocatum breviter repetitis, ad unum interrogati quid super hujusmodi negotio faciendum censerent, in eandem sententiam convenerunt, beatum videlicet Antoninum canonizandum esse.

§.31. Ipse ergo Adrianus Praedecessor, Dei nutum, & voluntatem sequens, attendensque iustum, ac debitum esse, ut quos Deus honorat in Coelis, venerationis officio laudarentur, & glorificarentur in terris, cum ipse potius laudetur, & glorificetur in illis, qui est laudabilis, & gloriosus in secula. Diem illum Canonizationis ipsius Beati Antonini in medio Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, quo maxima omnis generis, ordinisque multitudo confluerat celebranda statuerat, ibi affante populo, & universo Clero, de vita, & fama, & miraculis ejusdem Antonini, humili, & devotoneque pleno sermone per eundem Adrianum Praedecessorem, ut moris est, habito. Deinde Letania, & Hymno, *Veni creator Spiritus*, devote cantatis, ac reliquis omnibus legitime praefatis, praedictus Ordinis Praedicatorum in causa procurator in medio stans, dictumque illud Beati Joannis Apostoli, clara voce proponens, videlicet: Tres sunt qui testimonium dant in caelo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, probaverat ipsas Beatae Trinitatis personas testimonium perhibere, quod Beatus Antoninus in caelis esset. Patrem videlicet in miraculorum potentia, Filium in doctrinae sapientia, & Spiritum Sanctum in vitae ipsius bonitate. Et propterea non solum nominibus omnium, qui antedictam Canonizationem fieri supplicaverant, sed etiam ex parte ipsius sanctae, ac summae individuae Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, quatenus ipse Adrianus Praedecessor eundem B. Antoninum sanctum pronunciarum dignaretur, postulaverat. Ea propter Adrianus Praedecessor hujusmodi, considerans quod in eadem Canonizatione non permiffurus esset Deus ipsum errare, qui omnia in ea quomodolibet requisita observata fuisse cognoverat, & observari fecerat, prout observaverat, sub data videlicet pridie Kalen. Junii, Pontificatus sui anno primo de eorumdem Fratrum suorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, omniumque Praelatorum in Romana Curia existentium unanimi consensu, & maturo consilio, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confusus, Beatae memoriae Antoninum Floren. Sacrae Theologiae professorem ex gremio Sacri Ordinis Praedicatorum, & ex officio Vicariatus Generalis Congregationis Thufciae regularis observantiae hujusmodi, in Archiepiscopum Floren. assumptum, Sanctum esse, & aliorum Sanctorum Dei Cathalogo adscribendum, & aggregandum fore, ac fideliter firmiterque teneri debere decrevit, ipsumque Sanctorum Confessorum, & Doctorum, quos sancta Dei venerabatur Ecclesia, consortio solemniter adscripsit, aggregavitque, ac eum tamquam Sanctum, publice, privatimque colendum esse declaravit, ac voluit.

§.32. Statuitque, & mandavit universis venerabilibus fratribus nostris tunc suis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis doctorum, ac Patriarchalium, Metro-

1523. Adrianus ita ceteris aliis ritibus & rebus praefatis in S. Antoninum canonizavit, & SS. Confessorum numero adjunxit.

Festumque ipsius die secunda Maii celebrari iussit.

Metropolitan., & Cathedralium Ecclesia- rum . Capitulis, & quorumvis Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendican- tium professoribus, nec non quibuscumque Ecclesiasticis personis, ut Festum ipsius Sancti Antonini, secunda die mensis Maii, qua die nexu carnis soluta ejus anima precio- sa Caelos ascenderat, singulis annis solem- niter, & devote celebrarent, divinum. Officium veluti pro uno Confessore Pontifi- ce, & Doctore, tam publice, quam priva- tim, prout contingeret, perfolvendum. Di- lectis vero filiis fratribus dicti Ordinis Prae- dicatorum hujusmodi Officium sub duplici festo, & majori, cum octavis, eo modo, quo aliorum dicti Ordinis Praedicatorum Sanctorum celebrare festo, tam in die, quam in octavis consueverant, etiam in vacantiis feriarum hebdomadaliu in Pro- vincia juxta consuetudinem Ordinis praefati celebrandi concessit facultatem.

§.33. Quibus debite peractis, inchoa- toque per eundem Adrianum Praedecesso- rem, & decantato, ac ad finem usque a cantoribus profecuto hymno *Te Deum lau- damus*; In illius etiam sine Cardinali Dia- cono in cantu dicente, *Ora pro nobis B. An- tonine*; A choroque responso. *Ut digni effi- ciamur promissionibus Christi*. Ipse Adrianus Praedecessor illico propriam orationem de eodem Sancto alta voce decantavit, quae talis est, videlicet. *Gregem tuum quae- sumus Pastor aeternae castodi, & quos Beati praesidis Antonini a te virginitatis, & pietatis specialis prerogativa dotati, doctrina salu- tis illustras, ejusdem etiam semper tuere praesidiis. Per Dominum nostrum Jesum Chri- stum &c.* Deinde vero a dicto Choro respon- so. *Amen*. Solemnem illie Missam idem. Adrianus Praedecessor celebravit de dicta tunc corrente Dominica Trinitatis, colle- ctas singulas sub una conclusione terminans, additis etiam praedicta, ceterisque speciali- bus ejusdem Sancti Antonini collectis im- mediate sequentibus.

§.34. *Munera, quae in salutifera passio- nis Filii tui memoriam sacrificantes offeri- mus, quae sumus, ut Beato Antonino Con- fessore tuo, atque Pontifice assistente nobis ad salutem provenire concedas. Per eum- dem Dominum nostrum Jesum Christum &c.* Deinde vero post communionem subjunxit, dicens:

§.35. *Quae sumus Domine Deus noster, ut caelesti, & admirabili Sacramento salutis nostrae refecti, Beati Antistitis Antonini Confessoris tui auxiliis semper adjuti, & abstrahamur a noxiis, & ad salutaria divi- gamur. Per Dominum nostrum Jesum Chri- stum Filium tuum, qui tecum &c.* cum simili conclusione: & ita Missam ipsam ad finem usque, cum solitis caeremoniis juxta ordinarium Apostolicum illuc debite ter- minavit.

§.36. Indulgentiamque plenariam om- nibus officio hujusmodi tunc assistentibus devote concessit. Quam etiam plenariam Indulgentiam similiter, omnibus, & sin- gulis fidelibus in die, qua contingeret Trans-

Decantato postea hymno *Te Deum laudamus*. Orationem propriam de ipso S. Antonio recitavit, & Missam tunc currentem de Dominica Trinitatis celebravit.

Secreta.

Oratio post communionem.

Indulgentiam illic assistentibus, & fu- tora S. Antonio reatlandi- tati interveni- entibus co- cessit.

latio fieri Sacri Corporis ejusdem Beatissi- mi Antonini de loco ubi humiliter tunc ja- cebat in terra in Ecclesia S. Marci Floren. Ordinis Praedicatorum, ad eminentiorem, & honorabiliorem locum per Fratres dictae Ecclesiae, in eadem Sancti Marci Ecclesia, ad honorem, & laudem Dei, & ipsius San- cti convenientibus, & manus adjuvantes por- rigentibus, tam pro se ipsis viventibus, quam pro defunctis, & absentibus, seu infirmis, aut corporaliter accedere impedi- tis, mittentibus pro ea consequenda ad di- ctam Ecclesiam eleemosynam a primis ves- peris translationis ipsius, & deinde per totam octavam ejusdem pro una vice tantummo- duraturam, volens, ut ad effectum praedi- ctae Indulgentiae consequenda, tam Prior domus ipsius Ecclesiae S. Marci, quam alii duodecim Fratres per eundem ibidem. Priorem deputandi, possent absolvere om- nes contentes ab omnibus casibus, & cen- suris, a quibus de jure Episcopi, & Diece- sani poterant, & vota similiter commutare. Ac etiam in loco sepultura ejusdem Sancti Antonini, in depositionis suae die vi- delicet secunda Maii hujusmodi perpetuo duraturam, quadraginta annorum, & toti- dem quadragenarum indulgentiam annua- tim condonavit.

§.37. Ne autem de Canonizatione, de- creto, adscriptione, aggregatione, decla- ratione, voluntate, statuto, mandato, con- cessionibus, & condonatione praedictis pro eo quod super illis ipsius Adriani Praedecessoris literae, ejus superveniente obitu con- fectae non fuerunt, valeat quomodolibet haeritari, volumus & praefata Apostolica au- thoritate decernimus, quod Canonizatio, quam tam Communitatis dictae Civitatis Flo- ren. quam nostris, qui eidem Ecclesiae Flo- rentinae praeramus impensis, summo desi- derio, ac diligentia fieri procuramus, ac decretum, adscriptio, aggregatio, declara- tio, voluntas, statutum, mandatum, con- cessiones, & condonatio praedicta, perinde a dicta die pridie Kalen. Junii suum debitum fortiantur effectum, ac si super illis ipsius Adriani Praedecessoris literae sub ejusdem diei data confectae fuissent, & prout superius enarratur. Quodque praesentes literae ad probandum plene Canonizationem, decre- tum, adscriptionem, aggregationem, de- clarationem, voluntatem, statutum, man- datum, concessionem, & condonationem. Adriani Praedecessoris hujusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius ad- miniculum requiratur.

§.38. Nos enim omnes & singulos in di- gnitate constitutos, in virtute sanctae obe- dientiae requirimus, & monemus, quatenus universis Clericis, & Populis suarum Civi- tatum, & Duce, & Parochialium, praesentes nostras literas solemniter publican- tes, eosdem hortentur, ut Deus ipse, a quo bona cuncta procedunt, ipsius Sancti Docto- ris, & Confessoris Antonini meritis, & pre- cibus exoratus, militantem Ecclesiam, Apo- stolicam Fidem, & cunctos Christifideles, a Paganorum, & aliorum Infidelium, & Haereti-

Adrianus ta- men obiit, li- teris non ex- peditis, quas hic modo Po- tiffex expediri mandat.

Easque so- lemniter pu- blicari jubet.

reticorum tueatur incurfus, & a periculis semper protegat, atque defendat, ac illam. quam nobis mundus dare non potest pacem, hostium omnium subblata formidine, firma cum tranquillitate concedat. Utque post hujus vitae militiam, depositumque Pastora- lis officii ministerium una cum grege nobis credito, ad sempiterna tandem gaudia per- venire mereamur.

Eorum tran- sumptis credi praecipit. Sanctio pe- nalis. D. P. An. I. 16. Novemb.

§.39. Demum quia difficile foret &c. Nulli ergo. Dat. Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo tertio, VI. Kalen. Decembr. Pontificatus nostri anno primo.

II.

Gratiae, immunitates, & privilegia Ab- batis Conventus Fratrum S. Antonii Viennen. Ordinis S. Augustini, ex Con- stitutione Leonis X. Privilegia hujus Ordinis vide Tom. III. Par. II. in Constit. XI. Bonif. VIII. In dispositione fol. 86.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Rationi congruit & convenit honestati, ut ea, quae de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu, literae Apostolicae desuper confectae non fuerint, suum fortiantur effectum.

Leo X. & an- te eum.

§.1. Dudum siquidem fel. recordat. Leoni Papae X. Praedecessori nostro pro parte dilecti filii Theodori Abbatis Monasterii S. Antonii de S. Antonio ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinen. Ordinis S. Augustini, Viennen. Diocesis exposito, quod licet alias praefatum Monasterium, in quo corpus ejusdem gloriosi S. Antonii requiescebat, & ad quod multi Christifideles Altissimo, & eidem S. Antonio vota sua reddituri in dies conveniebant, per olim Francorum Regem, necnon Praeceptoriam, domus, & alia loca Religionis ipsius S. Antonii a primava eorum institutione, aliorum Christifidelium eleemosynis fundata extitissent, & quasi nulla alia bona immobilia haberent, fructusque, redditus, & proventus domorum Religionis hujusmodi, seu illarum Praeceptoriarum etiam generalium, in quaestibus quae per Religiosos ipsius Religionis, seu ab eis deputatos nuncios quaestores pro tempore per diversa loca fiebant, & eleemosynis, quae in dies a Christifidelibus erogabantur, consisten. incerti existerent, ac potissime in ipso Monasterio sancti Antonii, & aliis Praeceptorii, domibus, & locis praedictis, seu illorum Hospitalibus, ex bonis & quaestibus, ac eleemosynis hujusmodi jugis, & indefessa hospitalitas observaretur, pauperes horrendo morbo S. Antonii nuncupato laborantes, & languentes, & aliae miserabiles personae undique confluentes alerentur, vestirentur, & gubernarentur.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

rentur ac peregrini reciperentur, & quam plura caritatis opera ejusdem Sancti Antonii contemplatione exercerent.

§.2. Et etiam alias pia mem. Callistus Secundus, qui singulari devotione ductus ad Monasterium ipsum se personaliter conferens, illius Ecclesiam consecraverat.

§.3. Ac Urbanus Quartus, Gregorius X., Benedictus XI., Nicolaus IV., Martinus V., qui ex Concilio Constantien. Romam rediens ipsum Monasterium visitaverat. Callistus III., Pius II., Sixtus IV., Alexander VI., & Julius etiam II., ac alii Romani Pontifices etiam Praedecessores nostri, tunc sui ad plenum informati, & animo revolventes Religionem ipsam hospitalitate continua onustam, & eidem Religioni in hospitalitate hujusmodi servanda, & utriusque sexus illius personis manutene. ingentia onera incumbere, quae Abbas Monasterii S. Antonii, & Praeceptores Religionis hujusmodi absque quaestibus, & eleemosynis praedictis, subire, & manutene. non poterant, sed loca religionis & hospitalitatem hujusmodi deserere, & ab innumeris, quae in ipsis locis celebrari & exerceri consueverant, divinorum celebra- tionibus, & pietatis operibus cessare, victumque vagando, & mendicando miserabiliter quarere cogerentur, Monasterio, & Religioni Sancti Antonii hujusmodi, ac ejusdem Monasterii pro tempore existenti Abbati, & dilectis filiis Conventui, ac Praeceptoribus, & aliis ipsius Religionis personis, domibus, & locis quamplura & diversa privilegia, praereminentias, facultates, indulgentias, concessionem etiam quaerendi, & quaestus fieri, ac percipi mandandi, necnon gratias, & indulta concessissent.

§.4. Et Sixtus IV., ac nonnulli alii ex Praedecessoribus hujusmodi, quod Praeceptoriae, & alia beneficia dictae Religionis quibusvis aliis, quam dictum Ordinem expresse professis, ac de Regis Francorum pro tempore existentis, expresse consensu non commenda- rentur, statuisent, ac prohibuisent.

§.5. Nonnullique ipsorum Praedecesso- rum, interdum indulgentias, & privilegia, aliis Ordinibus etiam exemptis, concessas & concessa consideratione vel causa aliqua, etiam intuitu cruciatae contra infideles, aut spoliatorum & damnorum pro fide catholica illatorum, seu Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & aliarum Ecclesiarum, aut piorum locorum fabricarum suspendendo, Religionem S. Antonii hujusmodi illam praeservavissent.

§.6. Eamque a quibusvis impositionibus, Apostolica vel ordinaria, aut alia auctoritate quacumque ratione impositis, necnon decimis, oneribus, & aliis gravaminibus & solutionibus exemissent.

§.7. Ac quod oblationes, & alia pia re- licta, vota, & bona, quae in Capellis, Oratoriis, Hospitalibus ecclesiasticis benefi- ciis, & aliis piis locis, sub ipsius Sancti Antonii invocatione pro tempore offeren- tur, pie largirentur, ut Religionis ejusdem Sancti Antonii essent & esse censerentur, de- claravissent.

Callistus II.

Urb. IV. Gre- gor. X. Ben. XI. Nicol. IV. & Mar. V. Cal- list. III. Pius II. Sixtus IV. Alex. VI. & Jul. II. & alii Pontifices plu- rima privile- gia & pro fer- tum quaerendi pro manu- tentione hos- pitalium con- cesserunt.

Sixtus IV. de- crevit benefi- cia Ord. S. An- tonii ejus ta- tum regulam professis con- ferri posse, sed eam non pos- sui, uti hic suf- ficienter re- latam.

Exempta- que a solutio- ne impositio- num esse vo- luerunt.

Legata etiam piis locis San- cti Antonii re- licta, d. Reli- gionis esse de- claraverunt.